

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена Потоцька Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія електроакустичної музики»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

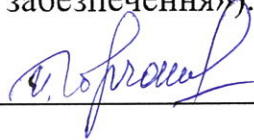
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

Розробник: Демченко Д. А., доктор мистецтва, старший викладач циклової комісії «Теорія музики».

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Історія електроакустичної музики» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025--2026 навчального року (на основі базової середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП

Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Історія електроакустичної музики» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» вересня 2025 року).

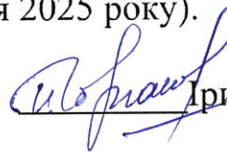
Голова ради

Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Історія електроакустичної музики» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Теорія музики» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «28» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії «Теорія музики»

Ірина ГОРЧАКОВА

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – IV
Тижневих годин: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2-3	освітньо-професійна програма - «Музичне мистецтво»	Семестр –VII
Вид контролю – залік (7 семестр)	Рівень освіти - фахова передвища освіта	Практичні заняття– 34 години
	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Самостійна робота здобувачів освіти – 56 годин

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

Згідно з навчальним планом, дисципліна «Історія електроакустичної музики» є важливим компонентом циклу професійної та практичної підготовки здобувачів освіти. Вона необхідна для подальшої діяльності кваліфікованого музиканта – професіонала в якості виконавця, диригента, керівника творчого колективу, викладача, аранжувальника або композитора.

2.1. Мета – надання базових знань та практичних навичок електроакустичної музики (комп'ютерна музика, спектральний аналіз, випадкова, стохастична, конкретна музика). Разом з цим у завдання даної дисципліни входить всебічний розвиток у здобувачів вищої освіти творчих здібностей, прагнення до самовдосконалення, формування художнього смаку, загальної культури, розширення музичного кругозору, нового музичного і аналітичного мислення, накопичення нових стилів ХХ сторіччя і його багажу. Програма уніфікована. Залежно від професійного спрямування уточнюється, деталізується відповідний теоретичний матеріал та практичні завдання, виходячи з можливостей і здібностей здобувачів освіти.

2.2. Завдання:

Ознайомлення з теоретичними та практичними особливостями процесу написання нової академічної музичної композиції. Кінцевим результатом діяльності викладача має бути виховання кваліфікованих творчих особистостей, які можуть мислити самостійно, нестандартно, творчо. Також завданням предмету є виховання особистості, здатної компетентно і творчо вирішувати художні завдання, щодо ефективної організації музично просвітницької діяльності в умовах відродження української національної культури.

У завдання даної дисципліни входить розвиток у здобувачів освіти прагнення до самовдосконалення, формування художнього смаку, загальної культури, намагатись створювати нові композиції нового часу, тобто всього того, що повинно бути притаманне кваліфікованому музикантові-професіоналу.

2.3. Компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

2.4. Програмні результати навчання (РН):

РН 7 Використовувати відповідні інформаційні, технічні, цифрові ресурси для запису та/або аранжування музичних композицій, розробки музично-інформаційних презентацій, опрацювання нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

3. Програма навчальної дисципліни

Дисципліна «Історія електроакустичної музики» вивчається на 4 курсі (VII семестр). Вона реалізується у вигляді аудиторних практичних занять та самостійної роботи здобувачів освіти. Кожна тема включає в себе теоретичні відомості (повтор або оновлення базових положень) та наступні форми роботи: прослуховування та аналіз сольних, ансамблевих, оркестрових фрагментів або невеликих творів. Створювати в аудиторії за допомогою комп'ютера електронних етюдів. Аналізувати партитури різних напрямів XX-XXI століття.

В рамках навчальної роботи передбачені відвідування репетицій, концертів з подальшим аналізом і обговоренням, зустрічі з видатними диригентами, композиторами, розмови по відеозв'язку з композиторами інших країн: США, Німеччина, Бельгія, Австрія, Польща, використання електронних освітніх технологій, мультимедійних засобів (презентації, відеозаписи і т.п.).

Кращі роботи здобувачів освіти за умови забезпечення комп'ютерного набору партитури і партій можуть бути виконані відповідними колективами учбового закладу. Зміст кожної теми уніфіковано. Залежно від професійного спрямування уточнюється, деталізується відповідний теоретичний матеріал та практичні завдання.

Блок 1. Теоретичні основи і історія електроакустичної музики.

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу. Витоки електроакустичної музики (експерименти поч. XX ст., шумова музика, футуризм). Світові винаходи від Стародавньої Греції до XX століття.

Тема 2. Футуризм, вільна музика, мистецтво шуму. П'єр Шеффер та «музика конкретна». Перші студії, техніка запису й монтажу, аналіз творів.

Тема 3. Графічний звук. Графічні партитури і їх представники. Історія синтезаторів. Синтезатор АНС. Електронна музика Кельнської школи. К. Штокгаузен, Г. Аймерт, розвиток студій.

Тема 4. Конкретна і Електронна музика. Мистецтво звуку. Студії електронної музики у Києві, творчість Є. Станковича, Л. Грабовського, А. Загайкевич.

Блок 2. Електроакустичні практичні роботи в аудиторії. Робота над електронними етюдами. Спектральні аналізи звукових контейнерів. Робота в сфері конкретної і експериментальної музики.

Тема 5. Електроакустична музика. Акусматична музика (акусматика), спектральна музика. Техніки електроакустичної композиції. Синтез, модифікація тембру, просторові ефекти, алгоритмічна музика.

Тема 6. Комп'ютерна музика. Представники і їх творчість. Електроакустична музика другої половини XX ст. С. Райх, Дж. Кейдж, Д. Лігеті, Ж.-К. Ріссе.

Тема 7. Алгоритмічна музика. Інтерактивність. Стохастика. Сучасні тенденції. Саунд-арт, медіа-арт, інсталяції, живе електронне виконання.

Тема 8. Дадаїзм і футуризм XX століття. Текстово-звукова та «конкретна» поезія.

Тема 9. Експериментальна музика. Ars Electronica, ISCM, Київські фестивалі електроакустичної музики.

Тема10. Комп'ютерна музика. Нова складність.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Індив	Сам.р.
Блок 1. Теоретичні основи і історія електроакустичної музики.						
Тема 1.						
Вступ. Світові винаходи від Стародавньої Греції до XX століття	6		2			4
Тема 2.						
Футуризм, вільна музика, мистецтво шуму.	6		2			4
Тема 3.						
Графічний звук. Графічні партитури і їх представники. Історія синтезаторів. Синтезатор АНС.	10		4			6
Тема 4.						
Конкретна і Електронна музика. Мистецтво звуку.	10		4			6
Блок 2. Електроакустично практичні роботи в аудиторії. Робота над електронними етюдами. Спектральні аналізи звуковик контейнерів. Робота в сфері конкретної і експериментальної музики.						
Тема 5.						
Електроакустична музика. Акусматична музика (акусматика), спектральна музика	10		4			6
Тема 6.						
Комп'ютерна музика. Представники і їх творчість.	10		4			6
Тема 7.						
Алгоритмічна музика. Інтерактивність. Стохастика.	10		4			6
Тема 8.						
Дадаїзм і футуризм XX століття. Текстово-звукова та «конкретна» поезія.	10		4			6
Тема 9.						
Експериментальна музика.	8		2			6
Тема 10.						
Комп'ютерна музика. Нова складність.	10		4			6
Усього годин	90		34			56

5. Теми лекційних занять навчальним планом не передбачені.

7. Теми лабораторних занять навчальним планом не передбачені.

8. Теми індивідуальних занять навчальним планом не передбачені.

9. Самостійна робота.

<i>Назва теми, завдання</i>	<i>Усього годин</i>
Тема 1. Вступ. Світові винаходи від Стародавньої Греції до XX століття Теоретичне опрацювання винаходів Г. Александрійського та А. Кірхера та інших представників.	4
Тема 2. Футуризм, вільна музика, мистецтво шуму. Види та класифікація звуків та тембрів природнього походження. Теоретичне опрацювання та знання видів звуків та спектрів за системою братів Русоло.	4
Тема 3. Графічний звук. Графічні партитури і їх представники. Історія синтезаторів. Синтезатор АНС. Знання, хронологія та поява графіки в музичному мистецтві на прикладі творчості композиторів. Знання конструкції та видів синтезаторів.	6
Тема 4. Конкретна і Електронна музика. Мистецтво звуку. Створення електронних етюдів за допомогою музично-комп'ютерних програм. Запис звуку оточуючої середи одного порядку та створення етюду. Робота проводиться в програмі Audacity.	6
Тема 5. Електроакустична музика. Акусматична музика (акусматика), спектральна музика. Створення спектрального аналізу за допомогою музично-комп'ютерних програм. Запис звуку оточуючого середовища одного порядку та створення спектрального аналізу. Робота проводиться в програмі Spear.	6
Тема 6. Комп'ютерна музика. Представники і їх творчість. Аналіз комп'ютерних творів за допомогою музично-комп'ютерних програм. VST-plugins аналізатори звуку, спектрограми.	6
Тема 7. Алгоритмічна музика. Інтерактивність. Стохастика. Творчість Л. Гілера та Я. Ксенакіса. Методи створення. Знання методів алгоритмічної композиції. Модульний синтез в програмі VCV RACK 2	6
Тема 8. Дадаїзм і футуризм XX століття. Текстово-звукова та «конкретна» поезія. Історичний та теоретичний аспект. Теоретичне опрацювання розвитку дадаїзму та представники.	6
Тема 9. Експериментальна музика. Витоки. Представники. Хронологія появи перших експериментів та перших електричних музичних інструментів. Створення звуку нової якості, а саме звукових ландшафтів та звукових текстур.	6
Тема 10. Комп'ютерна музика. Нова складність. Створення музичного коду в програмі Supercollider та Puredata. Нова музична нотація та фіксація звуку. Написання композиції за допомогою отриманих знань та застосування музичного коду.	6
Усього годин	56

10. Методи та технології навчання

Методи навчання – взаємодія між викладачем і здобувачем освіти, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок.

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

- консультування,
- опрацювання дискусійних питань,
- метод жанрово-стильового аналізу,
- метод художнього контексту,
- практичний експеримент.

11. Методи та критерії оцінювання

Методи оцінювання запланованих **програмних результатів навчання**: усна відповідь за темами «Світові винаходи від Стародавньої Греції до XX століття», «Дадаїзм і футуризм XX століття. Текстово-звукова та «конкретна» поезія.», «Графічний звук. Графічні партитури і їх представники. Історія синтезаторів. Синтезатор АНС.».

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти визначаються Положенням про систему оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів освіти в Дніпровській академії музики.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни «Історія електроакустичної музики» (форма контролю – залік):

«Зараховано» (A-E за шкалою ECTS) ставиться здобувачу освіти:

- який виконав робочу програму за результатами поточного контролю;
- виконав блок самостійної роботи, який містить творчі завдання;
- за підсумковим оцінюванням знань та вмінь з боку викладача демонструє засвоєння матеріалу та виконує практичні завдання на рівні від «відмінного» до «достатнього».

«Не зараховано» (FX-F за шкалою ECTS) ставиться здобувачу освіти:

- який протягом семестру має 20 відсотків і більше не відпрацьованих заборгованостей від загальної кількості занять з навчальної дисципліни;
- або має більше 50 відсотків пропущених занять (незалежно від причини);
- не володіє теоретичним матеріалом курсу, не може зробити аналіз твору та виконати жодної практичної вправи.

12. Методичне забезпечення

12.1. Робоча програма з дисципліни.

12.2. Силабус.

12.3. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів освіти з навчальної дисципліни «Історія електроакустичної музики»

13. Рекомендована література

Основна:

1. Battier M. Computer Music in the 21st Century – History and Practice. Sun Yat-sen University Press (Guangzhou), 2023. 359 p.
2. Battier M. Esthétique du son artificiel. Genèse des musiques électroniques. Paris : Éditions Vrin, 2024. 284 p.
3. Friedl R., Grill T., Urbanek N., Ziegler M. *Xenakis – Back to the Roots: Philological Approaches to Electroacoustic Music*. Vienna & Bielefeld : mdwPress, 2025. 223 p.
4. Glinsky A. Switched On: Bob Moog and the Synthesizer Revolution. Oxford University Press, 2022. 496 p.
5. Holmes T. Electronic and Experimental Music. Routledge, 2020. 672 p.
6. Loughridge D. Sounding Human : Music and Machines, 1740–2020. University of Chicago Press, 2021. 248 p.

Додаткова:

1. Камінський В. Є. Електронна та комп'ютерна музика. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів із спеціальності «Музичне мистецтво». Львів : Сполом, 2001. 212 с.
2. Ракунова І. М. Нові композиторські технології (на прикладі творчості Алли Загайкевич): автореф. дис... канд. мистецтвознавства : спец.: 17.00.03 Музичне мистецтво / Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. К., 2008. 16 с.
3. Тучинська Т. Принципи штучного інтелекту в алгоритмічній музичній композиції Музика в інформаційному суспільстві : Зб. наукових статей / [упорядник І. Б. Пяковський]. К., 2008. С. 86–98.
4. Ценова В. Електронна музика – проблеми і перспективи: URL : http://composer.ucoz.ua/publ/elektronnamuzyka_problemyiperspektywy/16-1-0-151 (дата звернення : 05.03.23). Пер. укр. Півтона Безвухого.
5. Черевко К. П. До дефініції електроакустичної та акусматичної музики (на прикладі творів Алли Загайкевич). *Музикознавчі студії : Наукові збірники Львівської музичної академії ім. М. Лисенка* / [ред.-упоряд. О. Тракало]. Львів : Сполом, 2007. Вип. 16. С. 108–116.

6. Черевко К. П. Електронна музика як феномен культурно-цивілізаційних процесів ХХ – початку ХХІ століття (до питання методології аналізу): автореф. дис. ... канд. мистецтвозн. : спец. : 17.00.03 Музичне мистецтво. Львів, 2012. 16 с.
7. Шип С. В. Електронна музика: проблеми і перспективи. *Музична критика і сучасність*. К. : Муз. Україна, 1984. Вип. 2. С. 141–158.
8. Шумська Я. І. Інсталяція та перформанс у мистецтві кінця ХХ — початку ХХІ століття : українсько-польська співпраця, творчі експерименти та взаємовпливи : дис. канд....мистецтвозн: спец. : 17.00.05 Образотворче мистецтво / Львів. Нац. муз. академія мистецтв ім. М. В. Лисенка. 2017. 384 с.
9. Kotoński W. Muzyka elektroniczna. W. Kotoński. PWM, 2002. 379 p.
10. Lachenmann H. Vier Grundbestimmungen des Musikhörens. Music als existentielle. Breitkopf und Härtel. Paris : Wiesbaden Leipzig, 2004. P. 54–62.
11. Misra A, Perry R. Cook, Ge Wang. A new paradigm for sound design. *Proceedings of the International Conference on Digital Audio Effects (DAFx-06)*. 2006. P. 319–324.

14. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення : 21.08.25).
2. Національна історична бібліотека України. URL: www.nibu.kiev.ua/ (дата звернення : 24.08.25).
3. Електронний каталог Наукової бібліотеки НАКККиМ. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/> (дата звернення : 20.08.25).
4. Електронна бібліотека «Культура України». URL: <http://elib.nplu.org/> (дата звернення : 18.08.25).
5. Національна спілка композиторів України. URL: <https://composersukraine.org/> (дата звернення : 22.08.25).
6. Ноти українських композиторів. URL: <http://ukrnotes.in.ua/> (дата звернення : 21.08.25).